

سؤالات درس دوازدهم پیام‌های آسمانی پایه نهم

خودت را امتحان کن

۱- انفاق را تعریف کنید و سه مورد از فواید آن را نام ببرید. خداوند در قرآن کریم همواره انسان‌ها را به بخشش قسمتی از اموالشان به نیازمندان تشویق کرده و این اعطای مال را انفاق نام نهاده است. خداوند، حکمت انفاق را «توزيع ثروت میان فقرا و جلوگیری از انحصار آن در دست ثروتمندان» بیان کرده است. در صورتی که انفاق مال در جامعه گسترش پیدا کند، ثروت به دست نیازمندان نیز می‌رسد و فاصله طبقاتی میان ثروتمند و فقیر کمتر می‌شود، بخش زیادی از گناهان و جرم‌های ناشی از فقر از جامعه ریشه کن می‌شود، مردم نسبت به یکدیگر مهربان‌تر می‌شوند و احساس مسئولیت بیشتری می‌کنند و در نهایت آرامش و امنیت در جامعه حاکم می‌شود.

۲- یک انفاق واجب و یک انفاق مستحب را نام ببرید و هر یک را به صورت مختصر توضیح دهید.
انفاق‌های واجب عبارت اند از: زکات و خمس و انفاق‌های مستحب عبارت اند از قرض الحسن، وقف و... .
زکات: زکات در اصل به معنای پاک شدن از دلیستگی‌ها و آلودگی‌هاست و به نوعی از انفاق گفته می‌شود که به برخی از دارایی‌های انسان تعلق می‌گیرد. **خمس:** هر مسلمانی که از طریق کار، درآمدی کسب می‌کند پس از صرف هزینه‌های سالانه زندگی خود و خانواده، باید یک پنجم آنچه را که باقی مانده است به عنوان خمس بپردازد. **قرض:** هرگاه کسی مبلغی پول و یا هر چیز دیگر را به عنوان امانتی که بعد از استفاده قرار به باز گرداندن آن هست، از ما بخواهد و ما آن را در اختیار او قرار دهیم قرض نامیده می‌شود. **وقف:** وقف به این معناست که انسان در راه جلب رضایت خداوند مالکیت بخشی از اموال و دارایی‌هایش را از اختیار خود خارج کند و استفاده از آن یا استفاده از درآمد آن را در اختیار دیگران (عموم مردم، فقراء، ایتام، و...) قرار دهد.

۳- زکات به چه چیزهایی تعلق می گیرد؟ آنها را نام ببرید. گندم، جو، خرما و کشمش، دام ها
شتر، گاو و گوسفند ، سکه ها : طلا و نقره

۴- خمس به چه کسی پرداخت می شود و در چه راه هایی هزینه می شود؟ خمس یکی از راه های
تأمین نیازهای جامعه است که به حاکم اسلامی یا مرجع تقليد پرداخت می شود تا آن را در راه
هایی که قرآن کریم، رسول اکرم و ائمه اطهار علیهم السلام مشخص کرده اند صرف کنند، مانند
آشنا کردن مردم با معارف دینی، دفاع از کشورهای اسلامی، تربیت دانشمندان علوم دینی، تألیف
و توزیع کتاب های دینی و ... .

سؤالات و نکات متن

* پیامبر اکرم در خصوص واجب شدن انفاق مال چه می فرماید؟ خداوند به اندازه نیازمندی های
مردم فقیر در اموال ثروتمندان حقی قرار داده است، اگر بپردازند نیازمندی های عمومی مردم
برطرف می شود. اگر گرسنه یا برخene ای ، در میان مردم پیدا شد به این دلیل است که ثروتمندان
حقوق واجب اموال خود را نپرداخته اند.

* معنی آیه « الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَا رِسِّرًا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرٌ هُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ » چیست؟ کسانی که اموال خود را انفاق می کنند در شب و روز به صورت
پنهانی و آشکارا پاداششان نزد پروردگارشان است، نه ترسی دارند و نه غمگین می شوند.

* زکات فطره چیست؟ زکات فطره ، زیرمجموعه زکات است. کسی که هنگام غروب شب عید
فطر، بالغ و عاقل و هشیار باشد و فقیر هم نباشد، باید برای خود و کسانی که او هزینه زندگی آنان
را می دهد، به ازای هر نفر سه کیلوگرم گندم یا جو یا برنج و یا هر غذایی که در طول ماه مبارک
رمضان بیشتر از آن استفاده کرده است را به مستحق بدهد. البته اگر پول آنها را هم بدهد کفايت
می کند.

نکات قابل توجه در خمس:

✓ هر کسی که از طریق تجارت، صنعت، کشاورزی یا کسب های دیگر، مالی به دست آورد باید برای خود سال مالی داشته باشد و در انتهای سال مالی اگر به اموال او خمس تعلق میگیرد، خمس اموالش را بدهد.

✓ با پولی که خمس آن پرداخت نشده است، نمی توان چیزی خرید؛ به عنوان مثال اگر با آن پول خانه ای خریداری شود، نمازخواندن در آن خانه باطل است.

✓ به آذوقه هایی مانند برنج، روغن و هر خوراکی دیگری که از درآمد سال، برای مصرف در خانه خریده شده است و در پایان سال مالی باقی مانده است، خمس تعلق می گیرد.
✓ زیورآلات خانم ها، اگر بیش از مقدار مصرفی رایج آنها باشد و حالت پس انداز داشته باشد، باید خمس بخش زیادی آن پرداخته شود.

* چرا قرض دادن از صدقه بالاتر است؟ زیرا در جامعه اسلامی، انسان های آبرومندی هستند که نمی خواهند از کسی صدقه بگیرند و قرض دادن موجب حفظ آبروی آنها می شود، از سوی دیگر انفاق مال در قالب قرض، فعالیت و کسب و کار را به دنبال خود دارد؛ زیرا کسی که صدقه می گیرد به فکر بازگرداندن آن نیست اما فرد قرض گیرنده باید کار کند تا مبلغ قرض را برگرداند.

* پیامبر اکرم در مورد ارزش قرض چه فرموده است؟ مسلمانی که به برادر مسلمان خود قرض دهد، در برابر هر درهمی که قرض داده، هم وزن کوه احده، حسنات خواهد داشت و اگر برای دریافت آن مدارا به خرج دهد، از پل صراط همچون برق جهنمه بدون حساب و عذاب خواهد گذشت و کسی که برادر مسلمانش از وضع خودش پیش او شکایت برد و از او تقاضای قرض کند اما وی به او قرض ندهد، خداوند در روزی که نیکوکاران را پاداش می دهد، او را از بهشت محروم خواهد ساخت.

* البته در تعالیم معمومین از قرض گرفتن در حالت بی نیازی و یا موارد غیرضروری نهی شده است؛ چرا که درخواست از دیگران آبروی انسان را در معرض خطر قرار می دهد.

* وقف چیست؟ وقف به این معناست که انسان در راه جلب رضایت خداوند مالکیت بخشی از اموال و دارایی هایش را از اختیار خود خارج کند و استفاده از آن یا استفاده از درآمد آن را در اختیار دیگران (عموم مردم، فقرا، ایتمام، و...) قرار دهد.

* به فرموده پیامبر اکرم چه چیز هایی بعد از مرگ انسان به روح مرده ثواب می رساند؟ هنگامی که انسان مؤمن از این دنیا می رود، تمامی اعمال او قطع می شود به جز سه عمل: صدقه جاریه، علمی که از خود به یادگار گذاشته است و فرزند صالحی که برایش دعا می کن

دارایی های وقف برای چه چیز هایی صرف می شود؟ ساختن مسجد، کتابخانه های عمومی، مدارس و دانشگاه، بیمارستان های عمومی (در این بیمارستان ها فقرا کاملاً رایگان درمان می شدند)، خانه هایی برای یتیمان و بی سرپرستان و فقرا، وقف اموالی برای کفن و دفن فقرا، وقف آب انبار و تامین آب آشامیدنی یا آب کشاورزی برای مردم، ساختن کاروانسراهایی در مسیر راه های زیارتی یا تجاری برای استراحت کاروان ها، خرید تجهیزات برای جنگ با کفار، ساختن پادگان ها و قلعه ها برای نظامیان و... .

* نتایج وقف، منفعت رساندن به تمام مردم یا مردم مستحق است؛ بنابراین اگر در جامعه اسلامی وقف رایج شود بسیاری از اموری که نفع آن به عموم مردم می رسد توسط خود مردم انجام می شود و دیگر تمامی کارها بر دوش دولت قرار نمی گیرد.